

Smith-Magenis syndroom en medicijnen bij moeilijk leesbaar gedrag

Erik Boot, arts VG
11 november 2023

Inhoud van het praatje

- Introductie
- SMS in vogelvlucht
- Moeilijk leesbaar gedrag bij SMS
- Onderliggende oorzaken
- Medicijnen voor moeilijk leesbaar gedrag

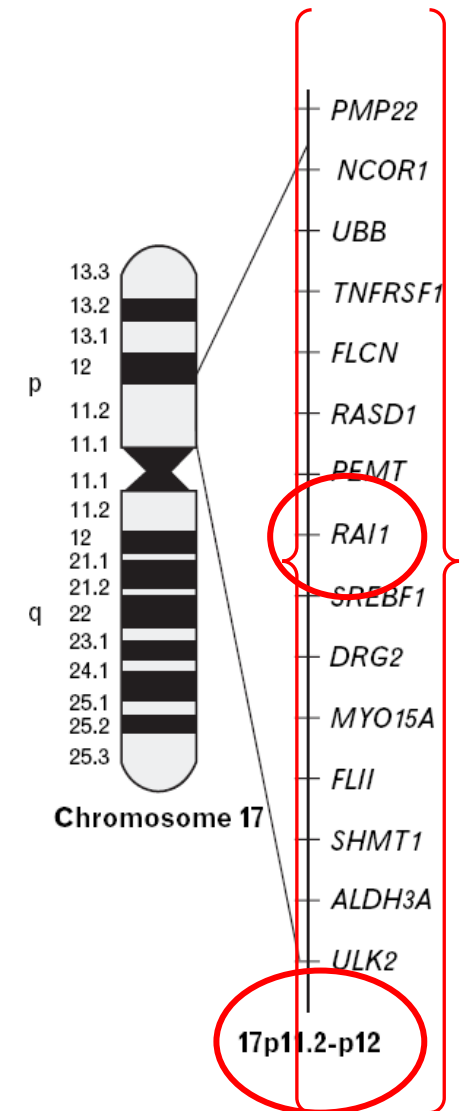
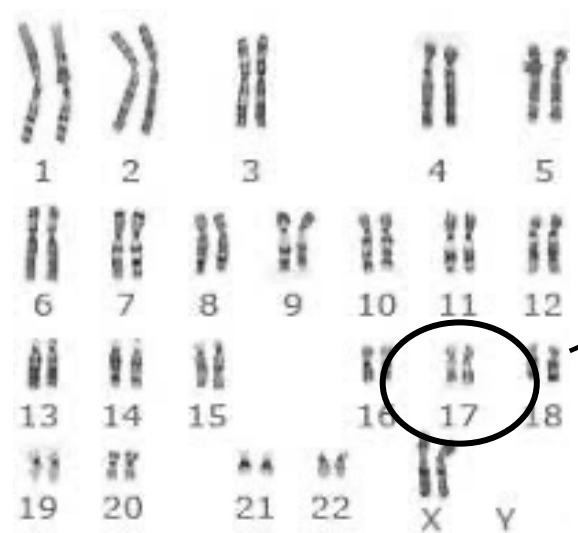
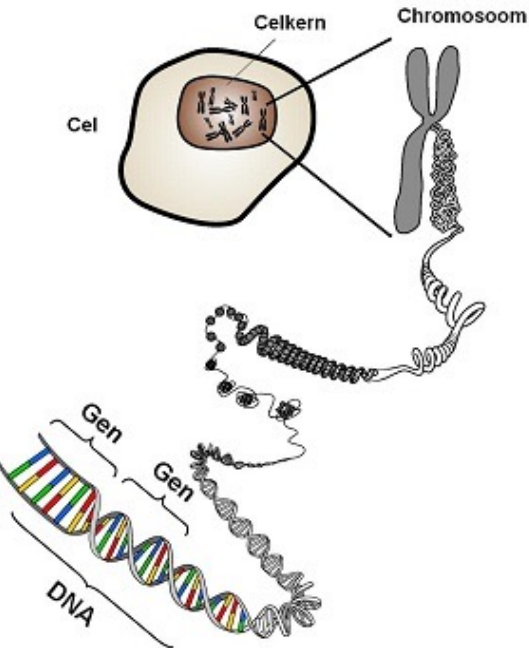

SMS in vogelvlucht

- › Verandering genetisch materiaal op chromosoom 17
- › 1:15.000-1:25.000 kinderen dat wordt geboren
- › Verschillende verschijnselen, o.a.:
  - › Ernstige doorslaapproblemen
  - › Ontwikkelingsachterstand, verstandelijke beperking
  - › [Probleem-/ moeilijk verstaanbaar gedrag](#)
  - › Lichamelijke problemen

Smith-Magenis syndrome

Medicijnen bij moeilijk leesbaar gedrag

Wat is er niet?

- 'Gedragsregulerende medicijnen'
- Een medicijn dat beter of minder goed werkt bij SMS

Wat is er wel?

- Medicijnen gericht tegen onderliggende aandoening
- Medicijnen die gedrag dempen

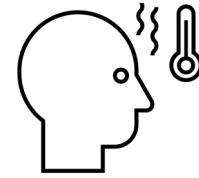

Stap 1: altijd eerst **behandeling** **slaapproblemen**

Moeilijk leesbaar gedrag bij SMS

Lichamelijke oorzaken

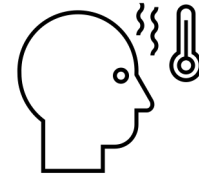

- Vermoeidheid/slaaptekort
- Terugkerende oorontstekingen
- Obstipatie
- Gehoorverlies
- Urineweginfecties
- Schildklierandoening

Moeilijk leesbaar gedrag bij SMS

Lichamelijke oorzaken

- Vermoeidheid/slaaptekort
- Terugkerende oorontstekingen
- Obstipatie
- Gehoorverlies
- Urineweginfecties
- Schildklieraandoening

Moeilijk leesbaar gedrag bij SMS

Psychosociale- en psychiatrische oorzaken

- Cognitieve problemen/ verstandelijke beperkingen
  - Discrepanties in ontwikkelingsprofielen
- Taal-/communicatieproblemen
- Doorslaapproblemen
- Autismespectrumstoornis (ASS)
- Aandachtstekortstoornis (AD(H)D)

Moeilijk leesbaar gedrag bij SMS

Psychosociale- en psychiatrische oorzaken

- Cognitieve problemen/ verstandelijke beperkingen
  - Discrepanties in ontwikkelingsprofielen
- Taal-/communicatieproblemen
- Doorslaapproblemen
- Autismespectrumstoornis (ASS)
- Aandachtstekortstoornis (AD(H)D)

'Psychofarmaca'

Autismespectrumstoornis

- Problemen in sociale communicatie en interactie
  - › B.v. onvoldoende wederkerigheid
- Beperkte zich herhalende gedragspatronen
  - › Hardnekkig vasthouden aan hetzelfde
  - › Star gehecht aan routines
  - › Over- of onderreageren op zintuigelijke prikkels
  - › Stereotype of repetitieve bewegingen

Medicijnen bij autisme

- 1^e keus = risperidon bij 'disruptief' gedrag (agressie, automutulatie)
  - Antipsychoticum
  - Bijwerkingen, o.a.: slaperigheid/slapeloosheid, hoofdpijn, gewichtstoename
- 1^e keus = fluoxetine, fluvoxamine en citalopram bij dwangmatigheid en/of angst en depressie
  - Antidepressiva
  - Bijwerkingen, o.a.: vermoeidheid, maagdarmklachten, slapeloosheid

AD(H)D

- Onoplettendheid
  - › Onvoldoende aandacht
  - › Lijkt niet te luisteren
  - › Snel afgeleid
- Hyperactiviteit en impulsiviteit

Medicijnen bij ADHD

- 1^e keus = methylfenidaat
  - › Psychostimulans
  - › Bijwerkingen, o.a.: slapeloosheid, verminderde eetlust, hoofdpijn, nervositeit

Wel of geen medicijnen?

'Op maat'

- › Kennis uit wetenschappelijke SMS-literatuur is minimaal
- › Multidisciplinaire afweging
  - › Gedragswetenschapper
  - › Arts (arts VG, (kinder- en jeugd)psychiater)
  - › Logopedist
  - › Fysiotherapeut/SI-therapeut
- › Informatie van cliënt en zijn/haar naasten, school/dagbesteding/werk
- › Te verwachte (neven-)effecten
- › Individuele afweging met naasten/verwanten
- › Medicatie versus niet-medicamenteuze aanpak
- › Contextuele factoren
- › NB bekende patronen bij SMS versus onderlinge verschillen
- › 'Nood-breekt wet' /omgaan met onzekerheden

Vragen?

Expertisecentrum genetische syndromen 's Heeren Loo
syndromenpoli@sheerenloo.nl

